

PRAKTIKALOOD

LEONARDOGA EUROOPASSE JA TAGASI

Tallinn 2006

Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutus Innove

Eesti Leonardo keskus

tahab eriliselt tänada käesolevas trükises kajastatud praktikaprojektide juhte:

Mati Lüdimois, Röpina Aianduskool

Kaie Kattai, Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakool

Riin Kobin, Tallinna Tehnikaülikool

Ly Kukk, Pärnumaa Kutsehariduskeskus

Alo Raieste, Tallinna Noorsootöö Keskus

Heiki Ojala, Võrumaa Kutsehariduskeskus

Helge Alt, Puhastusekspert OÜ

Koostanud: **Eesti Leonardo keskus**

Trükis ilmub Euroopa Komisjoni toetusel

EESSÕNA

Tean, et projektide kirjutamine on suur ja vastutusrikas töö, kuid nende mõjujõud on võimas. See avab silmi ja toob projektides osalejate ellu suuri pöördeid.

Tsitaat pärineb Leonardo da Vinci programmi kaudu praktikal käinud puhastusteenindajalt. Erinevates Euroopa riikides on praeguseks praktikal käinud üle tuhande Eesti noore. Juurde on saadud kutseoskusi, arenenud on isikuomadused, võõrkeelne suhtlemine on muutunud igapäevaelu loomulikuks koostisosaks. Koju tagasituli on enesekindlamad ja avatumad, paljudel neist on mõndagi õpetada isegi oma õpetajatele.

Eesti Leonardo keskus viis teist aastat läbi konkursi „Praktikantide lood – Leonardoga Euroopasse ja tagasi”. Täname kõiki praktikante, kes oma lood konkursile saatsid.

Meie eesmärk oli saada noortelt mõtestatud tagasisidet selle kohta, mis välismaal veedetud ajal on korda saadetud. Leonardo keskuse kodulehelt võib ju leida hulganisti tarku õpetussõnu ja juhendeid, kuid see on teooria. Konkursile esitatud parimatest praktikalugudest raamatuke on aga peegeldus sellest, kuidas programm näeb välja elus eneses: 11 osaleja silmade läbi kogeme nende rõõme ja muresid, edu ja tagasilööke. Erinevad on valdkonnad, kogemused, suhtumised, tulemused. Kõiki ühendab aga tunne, et Euroopas praktikal veedetud aeg läks asja ette. Sellest oli kasu.

Loodame nendest lugudest äratundvat ja kaasaelavat lugemist kõigile Leonardo programmiga praktikal käinud noortele ja nende juhendajatele. Organisatsioonide juhid peaksid siit leidma kinnitust ja ärgitust Leonardo programmis osalemiseks, projektijuhid oma raske, kuid tänuväärse töö jätkamiseks. Sooviksime, et pärast selle raamatu läbilugemist küsiks hästi paljud inimesed: „Kui nendel noortel läks nii hästi, siis äkki võiksime ja peaksime ka meie...”

Eesti Leonardo keskus

Autor: LIINA VAHT (22)

Saatev organisatsioon: Räpina Aianduskool

Vahendav organisatsioon: Staatliche Berufsbildende Schule 5 Erfurt (Saksamaa)

Vastuvõttev organisatsioon: Floralia Servise Gartenmarkt aianduskeskus

Eriala: floristika

Praktika kestus: 3 nädalat

Välispraktikal Saksamaal

Mina olen Räpina Aianduskooli floristika II kursuse õpilane Liina ja minul oli möödunud suvel Leonardo da Vinci programmi raames võimalus viibida välispraktikal Saksamaal Erfurti linnas.

Reisi algus...

Kümnel parimate õpitulemustega floristika eriala neiu algas sõit Saksamaa poole 5. juuni varahommikul. Mina olin üks õnnelik kümne neiu hulgas. Reis läbi Balti riikide kulges kenasti, järgmise päeva hommikuks jõudsime õnnelikult ja ärevalt Berliini bussijaama. Edasi suundusime jalgsi metroojaama otsima. Saime kenasti hakkama, sest kümnekesi ikka ju hätta ei jää, kuigi enamus meist oli Berliinis esmakordselt. Leidsime metroo, ostsime piletid ja sõitsime raudteejaama. Kui kellaeg

näitas täpselt nii palju, et peaksime rongile astuma... siis viimasel minutil üks neiu meie seast avastas, et oleme valel pool ja vale väljumisplatvormi juures. Jooksuga, suuri kompse seljas, õlal ja käes vedades jõudsime napilt rongile. Lisaks selgus, et meil oli näpus kogu grupile mõeldud piletite broneerimiskviitung, mille eest oleksime pidanud jaamast lunastama piletid. Vagunisaaaja ei tahtnud meid esialgu peale võtta, aga kui ta kuulis, et oleme Eestist, siis naeratas ja lubas meil otsida istekohad. Üllatustega rongisõit lõppes peale 3-tunnist „jänese sõitmist” toreda saabumisega Erfurti.

Tutvumine linna, kooli ja korteriga

Korter, kus me praktika ajal kümnekesi koos elasime, oli igati mugav ja kenasti sisustatud. Ära mahtusime lahedasti, mingeid probleeme ei tekkinud. Majarahvas oli meeldiv.

Kui esmakordselt kooliga tutvuma läksime, võeti meid vastu prae, tordi ja kohviga. Meile näidati klassiruumi ja räägiti, kuidas neil üldises plaanis õppetöö ja praktika toimub. Meil oli põnev kuulata ja vaadata.

Erfurti linn oli iseenesest selline kena ja kodune. Väga meeldis see, kuidas Saksamaal trammiliikluses näidatakse igas peatuses ära, millal tramm täpselt kellaajaliselt kohale jõuab. Selle järgi oli väga mugav oma aega planeerida.

Praktikakohtade valimine ja töö

Järgmisel päeval pärast saabumist käisime koos meie tugiisiku Elkega läbi kümme praktikakohta, et igaüks saaks endale meelepärase välja valida. Mõned neist kohtadest olid väikesed poekesed, teised jällegi suured aianduskeskused, seega oli valikuvõimalus olemas. Mina otsustasin kätt proovida Floralia Servise Gartenmarkt aianduskeskuses, kus oli palju erinevaid taimi, tööriistu, seemneid, kastmistarvikuid, muldasid, potte, nõusid, väetisi jne.

Iga päev käisin tööl 8.00-17.00ni, selle aja sisse olid arvatud puhkepausid ja lõuna. Minu juhendajaks sai meisterflorist härra Shanna. Temalt õppisin erinevaid tehnilisi nippe ja lilleseadet, koos tegime üheks pulmapeoks kaks pruudikimpu, peigmehe-isamehe rinnanõelad ja autokaunistuse. Kõik see andis mulle inspiratsiooni ja loomingulisust kõvasti juurde. Ka kõigi teiste töökaaslastega sain hästi läbi, ainukeseks probleemiks oli keeleoskus. Mina kahjuks saksa keelt ei oska ja sakslased ei räägi jällegi inglise keelt, kuid kõik laabus, üksteisest arusaamisega erilisi probleeme ei olnud.

Oma valikuga praktikakoha suhtes jäin rahule, sest sain proovida erinevaid töid – peale lilleseade ka ilupõõsaste pügamist, kastmist, istutamist jne. Lisaks oli sellel suurel aianduskeskusel olemas seos laomajandusega, mida varem õppinud olen.

Mina võin küll öelda, et Saksamaalt saadud kogemus tuli igati kasuks. Enam ei ole mul mingit hirmu võõra maa ja rahva ees. Võimaluse tekkides sõidan taas välismaale tööle või mõneks ajaks pikemalt elama. **Võõras keskkonnas saadud kogemused ja oskused on hindamatu väärtusega, sest aitavad kaasa oma „käekirja” kujunemisele, annavad julgust ning enesekindlust näidata, kes sa tegelikult oled, mida suudad ja tahad.**

Soovitan kõigil käia kasvõi korra praktilal välismaal, nii hakkad kindlasti paremini mõistma, mida oma erialalt ise ootad ja kaugele jõuda soovid.

Vahvad ettevõtmised väljaspool tööaega

Koos Elke kolleegi Uwega käisime külastamas Ega Keskust, kus on erinevad näitused siseruumides ja mitmed erinevad aiad, näiteks jaapani aed. Ka laste

peale on seal mõeldud, lõbustusatribuute oli küllaga. Kõik see oli ilustatud lillepeenarde, lilledest ehitatud loomakujude ja ilupuuvormide ning basseinidega. Üldvaade oli kaunis.

Nädalavahetustel tegime ise endale õhtuid põnevaks. Et samal ajal toimus mingi suurem festival, siis käisime kesklinnas, kus peaaegu igale tänavale oli üles seatud väiksem või suurem lava ja esinejaid jagus varaste hommikutundideni. Tegevust jagus meil kõigil küllaga.

Tööpäevaõhtuti tegime kodustele mõeldes väikseid sisseoste, sest poed olid erinevalt Eesti omadest avatud vaid kella seitsme või kaheksani. Pühapäev on sakslastel nii suur puhkepäev, et „vares ka ei lenda” – siis on poed üldse suletud. Teisel nädalavahetusel sõitsime Erfurdist rongiga ühte väiksemasse asulasse, kus toimus nn Rooside pidu. Seal võisteldi lilleseadete tegemisel, avatud olid kohvikud, rikkalik roosiaed ja palju muud põnevat.

Koju tagasi ...

22. juunil hakkasime juba koduseks saanud korterist kotte üksteise järel välja vedama... Kurb oli lahkuda!! Majaperemees härra Müller viis meie pagasi autoga rongijaama. Meie käisime eelnevalt koolist läbi, et tänada Elket, Uwet ja direktorit. Kooli kokk oli jällegi valmistanud maitsva maasikatordi vahukoorega. Kinkisime mõned meened, mis me Eestist kaasa olime toonud. Sõime ja rääkisime muljeid. Meidki tänati, et kenasti hakkama saime, ja kutsuti külla.

Lõpetuseks tahan öelda, et pole tarvis karta, olla tagasihoidlik ja kahtlev. Kui on võimalus, tasub ennast proovile panna. Arvan, et Leonardo da Vinci programm on igati tänuväärne, sest õpilastele lisab võimalus teostada praktika välismaal juurde indu ja õpitahet ning nii tulevad meie koolidest tublimad ja teotahtelisemad noored tööinimesed.

PARIM KUTSEKOOLIDE ÕPILASTE PRAKTIKALUGU

Autor: MARGIT PONTUS (24)

Saatev organisatsioon: Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakool

Vahendav organisatsioon: Klaipeda Majanduskool (Leedu)

Vastuvõttev organisatsioon: Klaipeda Hotell

Eriala: toitlustusteenindus

Praktika kestus: 8 nädalat

Kokapraktikal Klaipedas

Selleks, et kogeda midagi eksootilist ja õppida midagi uut, ei pea tingimata kusagile kaugele minema.

Aastal 2001 avanes minul võimalus Leonardo da Vinci programmiga Leedu kaunis sadamalinnas Klaipedas praktikal käia. Need kaks kuud olid väga kasulikud erialaselt ja samas panid mind proovile ka paljudes uutes olukordades.

Selle projekti raames käis meie kursuselt kolm õpilast Inglismaal ning kuus Leedus. Neli õpilast veetsid oma praktika Vilniuses, mina ja mu klassikaaslane Triin Muulmann olime Klaipedas.

Soovitan õpilastel südamest praktika ajal päevikut pidada ja kindlasti mitte ainult praktika tõise osa kohta – pange kirja kõik tähelepanekud, põnevad seiklused, naljakad juhtumid, muljed jne.

Enne kirjutama hakkamist lehitsesin oma päevikut. Palju oli juba täielikult ununenud. Samas võin tagantjärele öelda, et mõned keerukad olukorrad on mulle just hiljem kasuks tulnud. Minnes ajas natuke tagasi...

6. mai õhtu aastal 2001. Istume Triinuga bussijaamas ja oleme vait. Nüüd alles hakkab kerge hirm tekkima. Kuidas kõik läheb? Kas me saame keelega hakkama? Kas me saame tööga hakkama? Kuidas me uues keskkonnas kohaneme, kuidas meid vastu võetakse?

Sõit kulges hästi ja üllatavalt kiiresti. Jõudsime kohale 7. mai õhtupoolikul. Meid majutati sealse toitlustuskooli ühiselamusse.

Kõigepealt vestlesime direktoriga, kes tutvustas meile praktika kava. Esimese

nädala pidime olema koolisöökla, et sisse elada ja kohaneda. Järgmised seitse nädalat oli mõeldud restoranipraktikaks Klaipeda Hotelli restoranis. Viis päeva nädalas oli ette nähtud õppimiseks-töötamiseks, kaks puhkamiseks ja linnaga tutvumiseks. Saime ka tugiisiku, kelle poole kõigi küsimustega pöörduda. Esmamulje oli väga meeldiv.

Tuba, mis meile kooli ühiselamus anti, oli kena ja vastas kõigile vajadustele.

8. mai hommikul läksime koolisöökla. Meid tervitati sõbralikult ja anti teiste õpilaste juures töötas kätte. Algul olid kõik vaiksed ja piilusid meid silmanurgast. Õhtupoolikul tegime juba koos nalja. Üks õpilane ütles, et meie pärast said nad mitu päeva kööki küürida ja aknaid pesta. Sellist puhtust aga vaevalt paaripäevase küürimisega saavutab. Kõik oli tõesti nõuetele vastav. Kord oli range. Jäi silma, et distant õpilase ja õpetaja vahel on tunduvalt suurem kui meil Eestis.

Järgnev nädal oli väga tore. Võtsime koos huvitavaid asju ette, meile tutvustati linna ja meie omakorda rääkisime oma maast. Olime ikka üsna erinevad. Alguses võivad leedukad jätta kinnise, isegi veidi kõrgi mulje. Kuid tutvuse süvenedes muutuvad nad järjest lõbusamaks ja nende naljad on võrratud. Näiteks üsna levinud ütlus "sa oled nagu eestlane" vihjab sellele, et nad peavad meid vaikseteks ja natuke nagu uimasteks.

Koolisöökla läks kenasti ja kohanemine kulges kiiresti ning valutult. Üks apsakas meil siiski sellesse aega sattus. Nimelt olime mõlemad tervisetõendi maha unustanud. Need saadeti küll paari päeva pärast järele, kuid ikkagi tuli hankida kohaliku arsti käest uus tõend, sest neil kehtisid rangemad nõudmised.

Seejärel algas meie praktika Klaipeda Hotelli restoranis. Peakokk tutvustas restorani köögipoolt ja rääkis meie õigustest ja kohustustest. Saime käia tööl ühes vahetuses ja enamasti ka koos töötada.

Töö oli huvitav, saime kätt proovida väga erinevate asjade juures. Valmistasime hommiku-, ja lõunasööki hotelli küllastajatele, abistasime kondiitrit ning tegime vaagnaid banketilauale.

Kui oli palju tellimusi, jäime hea meelega kauemaks tööle. Lihtsalt õppimise pärast. Restorani töötajad olid meie vastu sõbralikud ja abivalmid. Selgitasid alati kannatlikult, kui vahel keelega raskusi tekkis. Alguses nad hoidsid ehk rohkem distantse, kuid lõpus tegime koos nalja. Sellel praktilisel õppisin, et pingelisel ajal on hea nali vägagi omal kohal.

Leedu köök on meie omaga võrreldes tunduvalt lihtsam. Rahvustoitudest peetakse väga lugu ja restorani menüüs oli neil keskne koht. Palju oli kartulitoite: kartulivorstid, kartulivorm, kartulikotletid, kartulipannkoogid, tsepeliinid... Neid viimaseid nägin ma esimest korda koolisöökla. Tegemist on tsepeliinikujulise kartulipirukaga, mida keedetakse vees. Ma ei tea, kui paljud eestlased sellist toitu sööksid.

Leedu köögis on palju tummiseid, et mitte öelda nätskeid toite. Veel oli huvitavaks kogemuseks kartulivorstide valmistamine. Toores riivitud kartul aeti soolikasse ja

keedeti. Kõiki toite serveeriti lihtsalt, ei mingit toretsevat garneeringut. Erandiks olid banketilauad, mis olid seda uhkemad. Saime põnevaid ideid nii suupistete valmistamise kui nende väljapaneku kohta.

Palju valmistati erinevaid paneeritud toite. Erinevast lihast ja köögiviljadest kotletid, täidetud pliinid ja vormiroad olid klientide lemmikud. Ka kalatoidud on neil mitmekesised – paneeritud kalakotletid, kala taignas, kala tervelt keedetult...

Mulle meenub seoses kalaga lugu päevast, mil üks meeskokk meile elusa kala puhastada tõi. Tuli suure kastiga, milles oli ilmatu suur kala. Andis noa, ütles ainult, et fileerige ära, pärast ta näitab, mida me fileega teeme ja läks ise ära. Vaatasime Triinuga üksteisele otsa ega osanud muud teha, kui kalale vett peale pritsida. Kokk tuli tagasi, pööritas silmi ja raksas kalale surmahoobi, mida me pealt vaadata ei suutnud. Hiina köök jääb meist küll teistele kokkadele avastada... Uut ja huvitavat õppisime ka kondiitripoolelt. Saime kätt proovida nii erinevate taiginate valmistamisel kui küpsetiste kaunistamisel. Sel ajal, kui me praktilal olime, toimus Leedus tordivõistlus, kust Klaipeda Hotelli restoran esikoha endale napsas.

Mis mulle kohe alguses silma hakkas, oli tunduvalt suurem distants ülemuse ja alluva vahel. Väga hoolikalt jälgitakse sellekohast etiketti ja üksteise poole pöördutakse ametinimedega.

Aga juhtus ka naljakaid olukordi. Kord, kui väga kiire oli, käisime alumiselt korruselt toiduaineid toomas. Juurvilja kaaludes mõtlesime üksiti ka ennast ära kaaluda. Just siis, kui olin kaalu peal ja osuti peaaegu paika saanud, astus uksest sisse restorani direktor... Kuid ta vaid noogutas muiates ja pani ukse kinni.

Nädalad restoranis möödusid teiselt ja väga ruttu. Praktika lõpuks olime juba üsna iseseisvad ja töö sujus hästi. Lahkumine oli paratamatu, aga kurb ikkagi. Viimasel päeval oli meie ärasaatmise puhul väike istumine. Saime kingituse ja jätsime kõigiga sõbralikult hüvasti. Tundus, et nad olid meile andeks andnud isegi selle, et me geograafiliselt neist soodsamas paigas elame ja Eurovisioonil nende 12 punkti vastu 0 punkti andsime. Kuid siis tabas meid Triinuga tõeline ehmatus. Restorani administraator, kes kogu aeg meie läheduses askeldas, jättis meiega hüvasti... puhtas eesti keeles. Midagi halba me küll ei rääkinud, kuid vahel kellegi kulul nalja sai ehk tehtud küll. Et Leedu nimed on keerulised, oli meil kõigile kindluse mõttes ka hüüdnimi pandud. Administraator sai hüüdnimeks Sabatäht, sest direktor oli restorani Päike. See on õpetuseks, et ükskõik, kuhu ka ei läheks... igas sadamas või restoranis võib leida eestlase.

Tagantjärele meenuvad ikka ainult positiivsed asjad ja ega seda negatiivset eriti olnudki. **Kõige olulisem, mida praktilal õppisin, oli julgus minna tundmatusse kohta, teha asju teistmoodi ja mitte karta eksida, mitte karta läbikukkumist.** Teine oluline osa oli tööpraktika ja kõik uus, mida õppisin:

töövõtted, erinevad toiduvalmistamisviisid, toiduainete käitlemine, leedu rahvusköök.

Tänu sellele, et meie suhtluskeeleks oli võõrkeel, sain hea vene keele praktika. See on mulle kasuks tulnud nii tööalaselt kui niisama suhtlemisel inimestega.

Pidev koosolemine praktikakaaslates(t)ega võib olla tõeline katsumus. Ükskõik kui hea ja tore inimesega tegu. Näaklemisi võib tekkida tühisemategi asjade pärast. Siin aitab vaid rääkimine ja ennast kokku võttes tuleb tunnistada, et inimesed lihtsalt on erinevad.

Võõral maal inimestega suheldes tuleks silmas pidada, et nad ei ole alati päris sellised kui meie. Vahel saavad nemad meist valesti aru, vahel meie nendest. Kõike võib juhtuda. Sõbralikkus ja siirus on iga rahvuse juures üheti mõistetavad ning naeratus ei vaja tõlkimist.

Autor: KERSTI MIKKOV (25)

Saatev organisatsioon: Tallinna Tehnikaülikool

Vastuvõttev organisatsioon: Alexander McQueen'i moestuudio (Suurbritannia)

Eriala: rõivatootmine

Praktika kestus: 6 kuud

Kleidid, kotsad ja öised bussid...

Olin selleks ajaks juba kolm kuud Londonis elanud ja töötanud. Pikad ja pingelised tööpäevad olid harjumuseks saanud ja ka uus kodulinn oma miljonite võimalustega tee minu südamesse leidnud. Praktika Alexander McQueen'i moestuudios oli pakkunud suuri väljakutseid ja vapustavaid elamusi, seljataha olid jäänud nädalane tööreis Pariisi moeetendusele, Brighton'i rannas kivikeste korjamine ja kuulsa moefotograafi fotosessioonil osalemine. Olin näinud ja kogenud rohkem, kui unistadagi olin julgenud. Arvasin, et miski ei suuda mind enam üllatada...

Harjumuspäraselt ärkasin, sõin ja seadsin ka tol päikeselisel aprillihommikul sammud Angelis asuva stuudio poole. Tööle jõudnud, sain kätte oma järgmise projekti – seekord pidin õmblema kaks kleiti... kahele toolile. Hakkasin valju häälega naerma. Arvasin, et juhendaja teeb minu kulul lihtsalt nalja. Aga võta näpust...

Milaanos oli algamas maailmakuulus ja väga mainekas mööblinäitus, kus teiste hulgas esines oma väljapanekuga ka Hollandi kunstnik Tord Boontje. Viimane oli teinud varem koostööd McQueeniga ja seekord palus ta Milaano näituse jaoks kujundada kaks toolikatet, mis põhineksid

Alexander McQueen'i naiste valmisrõivaste 2005. aasta kevadsuvisel kollektsioonil. Minu ülesanne oli teha koostööd disaineritega ning need kleidid valmis ömmelda. Aega oli kolm päeva... ja ööd. Aeg kulus ajusid registades ja kõvasti õmblusmasina pedaali tallates. Tunnid lendasid ja kasutusele tuli võtta kõik oskused, mis elu jooksul kokku korjatud, et kleidid õigeaks ajaks lennukile saaks. Higi voolas ja mõte oli alati kätest kaks sammu ees, et kõik õiges järjestuses tehtud saaks – kleidid olid küll mõeldud toolidele, kuid kvaliteet ei

tohtinud kõrgmoe stuudiost pärit esemel sellegipoolest kõikuda ja iga viimanegi detail pidi paigas olema. Tublide ja töökate õmblejate abil said kleidid õigeaks ajaks valmis.

Paar päeva hiljem olid need juba väljas Alexander McQueeni esinduskaupluse akendel Milaanos. Toolid pälvisid palju tähelepanu ning olid ka pressis huviorbiidis. Meie töö oli tehtud ning seda saatis edu. Nüüd oli aeg tähistada...

Oma kordaläinud tööd tähistasime Shoreditchis – pidutsesime, tantsisime ja naersime sõpradega, kes kõik meile kaasa elasid ja meie rõõmu jagasid. Siis tuli aeg koju minna, mis tähendas kahte ja poolt tundi ootamist ning elamusi Londoni öises transpordisüsteemis. Täis püha viha ülerahvastatud busside ja külma öö pärast, võtsin koju jõudes välja Londoni kaardi, et uurida, kus ma sel ööl käinud olin ja kuidas kiiremini koju oleks võinud jõuda. Ma ei suutnud oma silmi uskuda – olin pidutsenud vähem kui 15 minuti jalutustee kaugusel omaenda kodust! Milline hoop minu eneseuhkusele! Pisihaaval hakkas kohale jõudma arusaamine, et kui välja arvata need paar hilisööni avatud toidupoodi, kus oma hädapäraseid sisseoste tegin, ja Londoni transpordisüsteem, ei teadnud ma oma ümbrusest ja enda ümber toimuvast tuhkagi. Olin jõudnud küll käia paaril korral kontserdil, kinos ning näitustelgi, kuid tõelist Londoni elu polnud veel näinudki. Praktiliselt kogu aja olin veetnud stuudios tööd tehes.

Otsustasin asja muuta ja edaspidi hoidsin oma vähest vaba aega rohkem endale ja sõpradele. **Enesekehtestamisokuse tunnetamine oligi ilmselt minu kõige suurem õppetund kogu praktika jooksul.** Sain aimu enda väärtusest tööturul ning sellest, kui kallid on sõpradega veedetud aeg.

Tagasi vaadates on esimesed kolm praktikakuud muutunud ühtlaseks udukoguks, kus sai küll palju ära tehtud, kuid kus päevi on raske üksteisest eristada. Hoopis rohkem ja eredamalt on mul meeles kõik, mis hiljem tehtud – huvitavale tööle on vahele pikitud sünnipäevade tähistamised, reisid teistesse linnadesse, kontserdid, teater, emotsionaalsed lahkumispeod ja palju uusi, huvitavaid inimesi.

Nüüd on sellest möödas juba kuus kuud. Olen tagasi oma vana elu juures Eestis, aga mina ise olen uus inimene. Lausa naljakas on mõelda neist eelarvamustest ja arusaamadest, mis valitsesid minu maailmas enne. Ma muutusin selle praktika jooksul palju, õppisin ennast tundma hoopis uut moodi. Paljud asjad said selgemaks. Ja kuigi praktilised teadmised, mis erialaselt omandasin, on hindamatu väärtusega, pean kõige olulisemaks seda üldist ja paljuhaaravat elukogemust, mille kaasa tõin.

Autor: ÕNNE ARU (23)

Saatev organisatsioon: Tallinna Tehnikaülikool

Vastuvõttev organisatsioon: Qualcosa di Blu (Itaalia)

Eriala: rõivatootmine

Praktika kestus: 6 kuud

Pruutkleidipraktikal Itaalias

Välismaale praktikale tahtsin minna eelkõige sellepärast, et omandada uusi kogemusi ja õppida keelt. Tulevaseks praktikakohaks valisin Itaalia, kuna olen seal varem juba elanud ning teadsin, et keele ja kultuuri poolest probleeme ei tohiks tekkida. Samuti kuulub õppekavasse erialapraktika, mida ma veel sooritanud ei olnud. Siis otsustasingi, et miks mitte, kui pakutakse võimalust, tuleb proovida.

Praktika toimus Roomas, ettevõttes nimega „Qualcosa di Blu”. Eesti keeles ”Midagi sinist”. Nimi tuleneb vanast inglise traditsioonist, mille kohaselt pruut vajab heaks õnneks midagi uut, midagi vana, midagi laenatud ja midagi sinist. Ettevõtte tegeleb pruutkleitide müügiga individuaaltellimuste alusel. Praktika toimus „show room”-is: kohas, kuhu kliendid tulevad eelnevalt kokkulepitud ajal kleite proovima. Minu ülesandeks oli seal klientide abistamine, õmblejate assisteerimine proovides, looride ja muude aksessuaaride õmblemine, näidiste korrashoidmine ja õmblejate töö organiseerimine. Praktika kestis kuus kuud.

Kui praktikakohta otsides lõpuks ettevõttest jaatav vastus tuli, siis oli alguses küll veidi hirm nahas – kas saan ikka hakkama? Pruutkleitide valmistamisest ei teadnud ma ju midagi. Enne kohalejõudmist ei osanud eriti midagi oodata. Ükskõik, mida ette olin kujutanud, kõik kujunes hoopis teistsuguseks. Õnneks ainult positiivses mõttes. Mind võeti vastu väga sõbralikult. Töökoht asus väga kaunis kohas, kleidid olid ilusad, ideed huvitavad ning midagi keerulist ei olnud. Nooruslike ülemustega sain hästi läbi algusest peale. Tööl valitses sõbralik õhkkond, kuid eks aeg-ajalt tuli ikka ette ka pisikesi probleeme, tavaliselt seoses klientide soovide või materjalide tarnijatega.

„Qualcosa di Blu” kuulub väikefirmade hulka. Põhikohaga töötab firmas vaid kolm inimest, lisaks veel viis õmblejat, kuid nemad tulid ateljeesse vaid kleidiproovideks. Tegelik õmblemine toimus erinevates kohtades. Kuid hoolimata oma suurusest tegeleb „Qualcosa di Blu” pruutkleitide valmistamisega kõrgmoe

tasandil. Maine on moeäris väga oluline, sest peamised kliendid, kes kleite tellisid, tulid tavaliselt mõne sõbranna või sugulase soovitusel, kes endale varem juba kleidi ostnud ning sellega rahule jäänud. Ka ilmusid neil tihti reklaamid „Vogue Sposas“ ning teistes tuntud ajakirjades. Viieteist aasta jooksul oli firma suutnud endale kujundada väga hea kuulsuse ning kliendi soovidega arvestati alati. Kleitide õmblemiseks kasutati ainult parimaid kangaid, enamasti 100% siidi. Õmblejatel oli väga palju käsitsitööd. Kui kleit valmis sai, siis oli see nagu kunstiteos, klient lihtsalt ei saanud olla midagi muud kui rahul. Firma poolt õmmeldi igale valmis kleidile sisse pisike sinine lipsuke, et pruut ei peaks enam vaeva nägema, kuidas midagi sinist veel juurde sobitada. Firmapoolne kingitus kliendile oli padjake sõrmuste jaoks, mis oli valmistatud kleidiga samast kangast.

Kuigi kohapeal õmblemist ei toimunud, sai proovide käigus üsna hästi aimu sellest, kuidas toimub valmimisprotsess ning peale õmblejate jagus aeganõudvat käsitööd ka meile. Looridele tuli kleidiga sobivad aplikatsioonid õmmelda, kas siis sametist õie- või puulehed, roosid või tükid kleidipitsist. Olenevalt loori keerukusest kulus valmistamisele paar tundi kuni paar nädalat, sest kõik pidi olema perfektne. Lisaks kuulus tööülesannete hulka veel sallide, kaelaseotavate lillede, pärgade ja kõikvõimalike muude aksessuaaride käsitööna valmistamine.

Tavaliselt kulub ühe kleidi tellimisest kuni valmimiseni kolm kuud. Kõigepealt tuleb tellida kangad, millest keerulisemate pitside kohalejõudmine võib võtta kaks kuni kolm kuud, vaja on tellida lilled ja muud lisandid ning kuu aega varem algab kleidi reaalne õmblemine. See koosneb kolmest proovist, millest esimene on mulaaž mõõtude kontrollimiseks ja modifikatsioonide tegemiseks, järgmises proovis on kleit pooleldi valmis ning viimases proovis tehakse veel vaid üksikud väikesed parandused. Kuid, kui vaja, siis saab kleidi valmis ka nädala ajaga. Juulikuus juhtus, et ukse taha tuli nuttev neiu, kellel nädala aja pärast pulmad tulemas, aga kleidiga oli teises ateljees mingi eksitus juhtunud ning tüdruk selle tõttu väga endast väljas. Proovisime siis talle näidiste hulgast midagi valida, sest täiesti uue kleidi õmblemiseks ei olnud enam aega. Ka olid õmblejad väga hõivatud, sest suvel oli väga palju tellimusi. Lõpuks hakkas talle üks näidistest enam vähem meeldima. Õnneks oli aega valmistada uus korsett, kuid seelik koosnes 300 ääristatud ribast ning selle ümbertegemiseks ei olnud enam aega. Saatsime seeliku keemilisse puhastusse ning hiljem õmmeldi see parajaks. Lõpptulemus oli väga ilus ning tüdruk oli väga õnnelik.

Väga põnev oli periood, kui valmistusime messiks Milaanos, milleks valmistati neli uut näidist. Selle ettevalmistamise käigus sain jälgida, kuidas valmib uus mudel disaineri ja õmbleja koostöös. Messile eelnesid väga kiired päevad, sest nagu itaallastel kombeks, käib kogu aeg üks suur venitamine. Viimasel päeval valitses suur segadus ja sagimine. Õmblejatel olid kleidid veel lõpetamata ning minu ülesandeks oli neid aidata. Vahetult enne väljasõitu said kõik asjad siiski valmis ning kokku pakitud. Kahju ainult, et ise kaasa ei saanud minna.

Ülemustega sai suhelda inglise keeles, aga töökaaslane rääkis ainult itaalia keeles ning alguses oli selle tõttu üsna raske – kirjutasin endale peamised sõnad üles, mida töös kasutati, ning sõnaraamat asetses kogu aeg laua peal ning kui oli vaja midagi keerulisemat selgeks teha, siis sai ikka sellest abi. Minule antud ülesannetest arusaamisega siiski probleeme ei tekkinud. Kui täpselt ei teadnud, siis mõistatasin. Praktika ajal osalesin ka itaalia keele kursusel, millest oli suur abi. Iga päevaga sain järjest paremini aru ja oskasin ka ise rääkida. Keeleoskus arenes kuue kuuga väga palju edasi. Väljaspool tööd suhtlesin siiski enamasti inglise keeles. Roomas elavaid eestlasi ma ei kohanud, nii et mind ümbritses pidevalt väga rahvusvaheline seltskond.

Elu vabal ajal kujunes algusest peale põnevaks. Kui Itaaliasse kohale jõudsin, siis korterit mul veel ei olnud. Peavarju leidsin ühe klubi kaudu, mille liikmed on huvitatud reisimisest ja erinevatest kultuuridest. Sama klubi kaudu tutvusin väga paljude inimestega üle kogu maailma. Korteris, mille ajalehekuulutuse kaudu leidsin, elasid vahetusüliõpilased Hispaaniast. Tänu nendele tutvusin paljude tudengitega erinevatest maadest.

Rooma on elamiseks ilus linn. Nii palju ajalugu ühes kohas koos. Lihtsalt suurepärase oli peale tööpäeva teha jalutuskäik ümber Colosseumi või süüa maailma parimat jäätist, istudes mõne purskkaevu äärel. Kuue kuuga jõudsin piisavalt ringi vaadata ning igav seal kindlasti ei hakanud. Teistest linnadest õnnestus külastada Firenzet ning uued sõbrad tutvustasid huvitavaid paiku Rooma lähedal. Kahjuks on Roomal siiski ka üks puudus – elu on seal väga kallis.

Need kuus kuud andsid väga palju häid kogemusi. Lisaks kutseoskustele õppisin palju just enda kohta. **Enam ei karda pea ees tundmatus kohas vette hüpata, sest tänu praktikale sain teada, et mitte miski pole võimatu, kui piisavalt tahta.** Kui tekkis mingisuguseid küsimusi, siis sain TTÜ projektikoordinaatorilt alati kiiresti vastused ning loomulikult oli ka pere toetus väga oluline. Perest ja sõpradest eemalolek ei olnud just lihtne, aga tegemist jätkus kogu aeg ning pool aastat möödus väga kiiresti ning koduigatsust polnud aega tundma hakatagi.

Autor: KADRI PIHT (20)

Saatev organisatsioon: Pärnumaa Kutsehariduskeskus

Vahendav organisatsioon: Noordenpoort College (Holland)

Vastuvõttev organisatsioon: Hotel Mercure

Eriala: hotelliteenindus

Praktika kestus: 4 nädalat

Minu välispraktika Hollandis

Keskkooli ajal lugesin tihti selliste projektide kohta, nagu seda on Leonardo da Vinci, kuid ma ei osanud sel ajal uneski näha, et ma kunagi ise sellest osa võtan. Kuid siiski, kaks aastat hiljem istusin lennukisse ning sõitsin Hollandisse välispraktikale.

Algusest peale tundus mulle, justkui oleksime filmis, millele on stsenaarium ette kirjutatud. Ettevalmistused möödusid kiiresti ning märkamatult jõudis kätte lahkumispäev. See oli minu esimene lennureis ning üldse polnud ma varem nii kaua Eestist ära olnud. Praktika kestis kuu aega, 24. oktoobrist kuni 19. novembrini. Linn, kus me elasime, oli Groningen ning praktika läbiviimise kohaks Hotel Mercure Harenis. Haren on väike küla, kuigi minu arust andis päris korraliku linna mõõdu välja.

Alustaksin siiski algusest

Lend Amsterdamist sujus hästi, maandumisel küll raputas natuke, kuid mingit hirmu lendamise ees ei olnud. Orienteerumine Schipholi lennujaamas oli lihtne, isegi väga lihtne – tuli ainult numbreid ja teeviitu järgida. Kuna Groningen asub Amsterdamist kaugel, pidime sinna minema rongiga. Rongijaam asus otse lennujaama all. Saime piletid ostetud ning varsti ka rongile. Rongisõit kestis kaks ja pool tundi ning kui me Groningeni jõudsime, oli juba täiesti pime. Kogu Hollandis sadas nagu oavarrest ja minu esmamulje sellest riigist oli üpris vesine. Eestis kohtab sellist vihma harva – see oli tihe, soe ja millegipärast ei teinud üldse märjaks.

Rongijaama tuli vastu Minke, väga tore naisterahvas, kes meid hotelli ja järgmisel päeval praktikakohta viis. Meie elukohaks sai lihtne hotell kesklinnas, otse peatänava kõrval, nii et elasime keset linnameelu ning seetõttu saime osa hollandlaste igapäeva- ja tänavaelust.

Esimene praktikapäev hotellis

Meile tutvustati ruume, töötajaid ning anti kätte töögraafikud. Ülemus, härra Nobbe, oli arvesse võtnud meie soovi töötada samal ajal. Minu esimene (kõige lühem) töönaelal möödus hommikusöögi kokka aidates.

Teisel nädalal olin toateeninduses, kolmandal peakoka abi ning neljas, viimane nädal möödus konverentsisaalides. Nädalavahetused olid vabad. Neist neljast nädalast meeldis mulle kõige rohkem olla konverentsisaalides ja köögis. Võib-olla olid need minu lemmikuteks sellepärast, et just seal sain ma ka ise mõelda ja kaasa rääkida ning töö ei olnud nii rutiinne kui toateeninduses.

Hollandlased on väga avatud ja rõõmsameelsed inimesed, kes suhtuvad oma töösse täie tõsidusega. Olin väga üllatunud sellest, kuidas nad oma tööst ja töökohast rääkisid. **Seal oli inimesi, kes olid sama tööd teinud juba üle 20 aasta, kuid olid siiski veel õhinas ning nautisid seda.** Eestis sellist asja väga tihti kahjuks ei kohta.

Nüüd räägin ka natuke naljakatest juhtumistest

Märkasid pidevalt inimeste üllatunud nägusid, kui nad kuulsid mu nime. Ei möödunud päevagi, kui poleks imestatud minu „ebatavalise” nime üle. Kui ma siis küsisin, et mis selles nii imelikku on, sain teada, et ühe hollandi poppansambli nimi on K3 (K-drie) ja see kõlab täpselt samamoodi. Lõpuks ei jäänudki muud üle, kui ise ära kuulata, milliseid lugusid see minunimeline bänd teeb.

Minu kahekümnes sünnipäev jäi samuti Hollandis veedetud aja sisse. Sellele eelnenud päeval tuli boss minu juurde ja ütles, et ta teab, et mul on sünnipäev, kuid ta ei ütle seda kellelegi. Järgmisel hommikul olin aga väga üllatunud, kui kõik mind õnnitlema tulid. Mr Nobbe oli seda kõigile kuulutanud. Sain ka hotelli poolt sünnipäevakingi – ilusad kollased puukingakujulised sussid.

Tavaliselt ma kohvi ei joo, kuid hollandlased on ju tuntud kohvijoojad ja nii nad siis pakkusid kogu aeg kas kohvi või teed. Algul olid nad väga üllatunud, et me ei joogi seda, aga hiljem enam ei pakkunudki. Ühel päeval, kui ma tavalisest mornim olin, pakkus üks kelner mulle kohvi ning suur oli nende üllatus, kui ma selle vastu võtsin. Tuli välja, et nad olid omavahel minu peale kihla vedanud. Peale seda sai minustki „kohvihoolik” ja võin kindlalt väita, et see lähendas mind kaastöötajatega veelgi.

Kuid ega me siis ainult tööd teinud

Jäi ka vaba aega, mil saime tutvuda linna ja vaatamisväärsustega. Töö juurest saime tasuta pääsmed ühele messile, mis nende sõnul pidi noorte hulgas väga populaarne olema. Läksimegi siis Eneliga sinna. Kuna pidime pärast seda kohe otse tööle minema, siis olid meil täiesti tavalised riided seljas. Olen ka Eestis messidel käinud ning siin ollakse küll vabas riietuses. Igatahes, kui me sinna

jõudsimel, siis nägime ainult vanemaid inimesi sisenemas. Kuna meil piletid olemas olid, siis läksime ka sisse. Kuid tõesti! Seal olid kõik nii pidulikult riides ja noorema generatsiooni esindajaid peaaegu et ei olnudki. Tegime kiire tiiru ja tulime sealt ära. Eestis on palju toredamad messid.

Käisime ka ööklubis. Koht oli super ning muusika täiesti talutav. Ainuke asi, millest me aru ei saanud, oli see, et mitte keegi ei tantsinud. Meie hüppasime muidugi kohe tantsuplatsile ja tundsimel end sama vabalt nagu Eestiski. Äkitselt koputas keegi mu õlale – kaks tüdrukut tahtsid meiega tantsimises võistelda, kuid nad vilistati varsti tantsuplatsilt minema. Meie Eneliga aga nautisime uudishimulikke pilke.

Aeg möödus kiiresti, isegi liiga kiiresti

Tundus, nagu oleksime alles saabunud, kui juba oli aeg lahkuda. Viimane tööpäev oli väga kurb, kuigi meid lubati varem ära, ei tahtnud me minna. Jäime hoopis kauemaks tööle kui vaja. Kui peakokk Martin hakkas ära minema, tuli ta minu juurde ja ütles, et hakkab minust väga puudust tundma ning et ma olen parim õpilane, kes tal kunagi olnud on. See võttis mul sõna otseses mõttes pisarad silmist välja – ei, ei taha veel ära minna!!!

Järgmisel päeval läksime rongiga Amsterdami, et sealt siis omakorda tagasi Eestisse tulla. Kui rong Groningeni jaamast välja sõitma hakkas, andsin pisaratele jälle vaba voli. Kogu seal veedetud aja jooksul polnud ma kordagi tundnud koduigatsust, kuid ühte teadsin kindlalt – ma hakkam Groningeni ning sealseid inimesi taga igatsema!

Nüüd, kus olen juba kuu aega tagasi Eestis olnud, tundub mulle, nagu ei oleks ma kunagi Hollandis ja Groningenis olnudki. See on nii ebareaalne, et midagi sellist juhtus, et just minul avanes võimalus minna kuuks ajaks Hollandisse elama. Lugesdes päevikut, mida seal olles pidasin, näib mulle, et see polegi minu kirjutatud, vaid et ma loen kellegi teise seiklustest ja juhtumitest. Igatahes olen ma Leonardo programmile väga tänulik, sest **selle kogemuse kaudu ei muutunud mitte üksnes minu maailmapilt, vaid muutusin ka ise**. Teistele soovitan ma alati sellistest võimalustest kinni haarata! Ärge muretsege: mis ei tapa, teeb ainult tugevamaks. Ning omast kogemusest võin väita, et küll kõik loksab ise paika. Kasutage oma võimalust ja tutvuge maailmaga!

Autor: KATI RAUDSAAR (23)

Saatev organisatsioon: Tallinna Noorsootöö Keskus

Vastuvõttev organisatsioon: Association Euroaccion-Murcia (Hispaania)

Eriala: noorsootöö

Praktika kestus: 2 kuud

Tolerantsus ja õnnelik Mina!

Tegin oma Leonardo da Vinci praktika Lõuna-Hispaanias Lorca linnas organisatsioonis nimega „Association Euroaccion-Murcia”, mis tegeleb eelkõige noorte ja noortega tegelevate inimeste harimisega inimõiguste, kultuuridevaheliste erinevuste ja multikultuursuse teemadel.

Minu töö oli koos teiste hetkel sealviibivate Euroopa Vabatahtliku Teenistuse inimestega viia läbi temaatilisi workshop'e ja koolitusi kohalikes koolides ning eest vedada üht projekti. Loomulikult õppisin palju tööalaselt, kuid see, mida kogesin ja nägin isiklikul tasandil, on minu edasisele arengule võibolla märksa vajalikumgi. Tunnen, et olen leidnud sisemiselt midagi iseendale ja saan selle kaudu rikastada oma tööd ning olla palju kasulikum ka oma organisatsioonile.

Olen väga õnnelik, et sain arendada oma keeleoskust. Imeilus pisike Lorca linn oli täiesti hispaaniakeelne, seal polnud ei ülikooli ega ka rahvusvahelist turismikeskust, kõik käis kohalikus keeles. Alguses oli muidugi suhteliselt

ehmatav, et peaaegu mitte keegi ei rääkinud inglise keelt (v.a. organisatsioonis). Kuid nii ei jäänudki mul muud üle, kui hakata ise hispaania keelt õppima ja purssima.

Ma armastan hispaania kultuuri, elustiili ning loodust. Mulle meeldis, et inimestel oli alati minu jaoks aega, keegi ei rutanud kuhugi, kuid ometigi olid kõik asjad tehtud. Sealsete inimeste temperamentsus, sõbralikkus ning soojus avasid mindki. Nende siestad, fiestad, musitamine tervituseks, toit, kehakeel, palmi- ja mandariinipuud, ilma taimkatteta mäed ning looduses kasvavad kaktused valmistasid mulle nii palju rõõmu ning andsid sisemist rahulolu. Olen õppinud aega kasutama,

väärtustan puhkuse vajalikkust, et järgmised tunnid tööd oleksid veelgi tõhusamad.

Suur oskus on õppida ka negatiivsest või mõne koha peal jätkata naeratamist ning leppida asjaoludega, mis meeldida ei pruugigi. Tuleb hoida teadmist, et see on hetkeline ning alati on võimalus paremini teha. „Ma ei suuda uskuda, et see toimub minuga” – mõtlesin jalutades Lorca tänavatel, täites oma tööülesandeid, kohtudes sealsete inimestega või reisides ringi. Ühesõnaga – oli fantastiline elada Hispaania igapäevaelu. Just niimoodi sain kõige paremini aru sealsest kultuurist, elustiilist ning inimestest. Olin osake selle linnakese elust.

Välispraktikal olles kohtusin paljude erinevate inimestega, mul tuli nendega suhelda, meeldisid nad mulle või mitte. Kaotasin oma silmaklapid ning oskan nüüd ka kõrvale vaadata, mitte enam ainult otse. Mõistsin, et maailm on nii vägevalt suur ning Eesti ainult üks pisike osake selles vägevas suures maailmas.

Noorsootöötajad peaksid noortele läbi oma tegevuste õpetama tolerantsust ning aitama neil sulanduda ühiskonda. Aga kui see noorsootöötaja on ise julgenud „hüpata vette” tundmatus kohas ning on lühikese aja jooksul pidanud kohanema võõrkeelse ja -meelse keskkonnaga, siis on ta selle protsessi väga kontsentreeritult ka ise läbinud.

Sõpradele, töökaaslastele, pereliikmetele saan näidata pilte, rääkida oma reisimistest, tööülesannetest, kohtumistest, sealsest toidust, elustiilist, inimestest, ilmast, kuid tegelikult ei suuda ma väljendada seda, mis on mu hinges, mida see praktika mulle tõeliselt andis.

Täiesti imeline on see, et need, kes on läbinud Euroopa Vabatahtliku Teenistuse või olnud Leonardo praktikal enne mind, mõtlevad samamoodi nagu mina. Nagu oleks meil ühine aju.

Hetkel on mul sisimas fantastiline tunne. Ühelt poolt kripeldab Hispaaniasse tagasi, samas teiselt poolt tahaks kõike kogetut teistega jagada ja seda rakendada.

Lahkusin Lorcast hommikul vara, et veeta kaks viimast päeva Madridis ning siis lennata taas koju. Sulgesin oma sealse korteriukse hommikul kell 7.45 ning ei häbene öelda, et trepist alla astudes tundsin väikest nutuklompki kurgus. Need Hispaanias veedetud üheksa nädalat olid seni parimad minu elus!

Autor: JANE MERESMAA-ROOS (27)

Saatev organisatsioon: Tallinna Noorsootöö Keskus

Vastuvõttev organisatsioon: OMIX Ribadavia (Hispaania)

Eriala: noorsootöö

Praktika kestus: 2 kuud

Noored on igal pool sarnased

Jaauari külmast jõudsin varasügisel lõhnasse Galiciasse, keldi kultuurihõnguga Hispaania piirkonda. Vananaistesuvine ilm pani küll õlgu võdistama, aga ümbritsevaid mägesid kattev roheline tegi hinge soojaks. Kaheks kuuks sai minu koduks Ribadavia linnake, mida kohalikud järjekindlalt külaks nimetasid. Ribadavia nimi tuleneb linnakest läbivast Avia jõest. Nähes inimesi tänavatel üksteist naeratusega tervitamas, oli minu esimene soov ka ise kõiki sama kergelt omaks võtta ja külaellu sisse sulada. Et inglise keelt linnarahvas

rääkida ei tahtnud, siis ei jäänud mul muud üle, kui ise kehakeelt ja taskusõnaraamatut appi võttes hispaania keele viisakusväljendeid purssida. Esimestel päevadel tutvusin ümbruskonnaga läbi kaamerasilma. Kömpisin mööda munakividega sillutatud tänavaid ning kiikasin sisse 12. sajandist pärit kirikutesse, mis võlusid oma soojade liivakivitoonidega.

Järgmistel päevadel hakkasin tööellu sisse elama. Kuna Eestis töötan samuti noortekeskuses, siis ootasin huviga, milline kohalik noortekeskus välja näeb. OMIX (Official Municipal Information Xuvvenil) on infokeskus, mis tegeleb põhiliselt noorte teavitamisega Euroopa Noorte alaprogrammide projektidest ning toimib ka saatva ja vastuvõtva organisatsioonina. Esmamulje OMIX-i tegevustest oli aukartustäratav, kuna organisatsioon võtab aktiivselt osa mitmetest rahvusvahelistest projektidest ja noorsoovahetustest. Infokeskus kuulub kohalikule omavalitsusele ning vastavalt hispaania temperamendile eelistatakse omavahelisel kontakteerumisel järapäist suhtlemismaneeri või

kukepoksi. Kuna ma kohtasin omavalitsuse töötajaid igal hommikul enne noortekeskusesse minekut, siis proovisin järjekindlalt nende südameid naeratuse ja rõõmsa tervitusega sulatada. Viimaks see mul ka õnnestus ning muidu paberivirna taha peitunud pilgud hakkasid inimlikku soojust väljendama ja minu tervitushüüdele vastama.

Esimene nädal töötanud, sain tunda kaose piirimail oleva kontoriruumi „kitsaid” seinu, kus igaüks tahtis oma süsteemi rakendada. Kuigi OMIX-i koordinaatori kõrval töötasid ainult kaks vabatahtlikku Austriast ja Sloveeniast, oli info liikumine kolmiku vahel ebapiisav ning tihti juhtus, et tehti topelttööd või mõned asjad jäid info puudumise tõttu viimasele minutile. Siiski OMIX toimis ja tegemata ei jäänud midagi.

Minu jaoks oli alguses raske seada oma tegemisi vastavalt kohalikele elurütmile, mis näeb ette töötamist kella 09.00-14.30 ja 17.00-19.00. Kuna minu praktika ajal olid ilmad jahedad, ei saanud ma päris täpselt aru siesta loomulikust seosest palavusega. Alguses tundus tööpäeva tükeldamine aja raiskamisena, kuid nädal hiljem hakkas ka mulle siesta väga meeldima. See oli aeg, kus söödi perega lõunat ning sellest reeglist pidasid kõik väga täpselt kinni.

Õhtusel ajal tegin kohalikus kultuurimajas näiteringi ja joogatreeninguid ning osalesin keeletundides. Esimesed keeletunnid olid väga ekstreemsed seetõttu, et õpetaja ei rääkinud sõnagi inglise keelt ja mina proovisin motiveeritud õpilasena meeletult temast aru saada. Rohket keelepraktikat pakkusid igapäevane suhtlemine töö ja vabatahtlikega, kohvikus istumine, sisseostude tegemine ja ka filmide vaatamine. Praktika lõpuks sain kõigest juba päris hästi aru ja julgesin ka ise lauseid teiste jutu sekka segada.

Kõige huvitavam tööalane kogemus oli teatriprojekti „Multicultural myths” läbiviimine kohalike noortega, kus panime kokku etenduse erinevate maade (Eesti, Galicia, Austria ja Sloveenia) legendidest. Kuna noored olid teatriga eelnevalt minimaalselt kokku puutunud, siis viisin läbi ka teatri- ja draamaharjutusi, millest liikusime sujuvalt üle etenduse kokkupanemisse. Tundide läbiviimisel oli aktiivselt kaasatud Austria vabatahtlik Teresa, kes oli nii keeleliselt kui ideede genereerimisel suureks abiks. Kostüüme aitas kokku õmmelda Valentina Sloveeniast. Noored olid väga motiveeritud, avatud uutele ideedele ja loovad. Etendus toimus märtsi lõpus väikeses ja hubases Santa Magdalena kirikus, publikut kogunes rohkesti ja nii mulle kui noortele oli see meeldejäävaks kogemuseks.

Minu elukohaks oli korter raudtee ääres. Ühelt poolt aknast nägin „romantiliselt” lagunenu maja, kus siristas linde ja sibas sisalikke. Teisel pool avanes vaade mägedele, mis nii kutsuvalt enda poole tõmbasid. Korterris oli vahepeal nii külm, et isegi hingeauru oli näha ning kiviülmad põrandad sundisid hommikuti kiiresti

liigutama. Õhtuti istusime ühises elutoas kuumad teekruusid käes ja soojad tekid õlgade peal. Vabatahtlikega üheskoos elamine oli üks oluline osa kogu praktikast, kuna nemad aitasid mul kiiremini kohalikku ellu integreeruda ja uusi tutvusi luua.

Võimsaid elamusi pakkus seiklemine Hispaania looduses. Mägedeks kokku kuhjunud kivilahmakad paistsid uskumatud – nagu hiiglaslikud kokkuveeretatud pealuud või võlujõul kivistunud suured müstilised loomad. Igivanas metsas kõndides oli igal väändunud puul isemoodi nägu. Ja missugune kaunis kingitus avanes kõrgelt mäetipust... Vaid ühe hetke tunned selle piiritu avaruse ees maguskurba õnne, rahulolematust, armastust kõige ja kõigi vastu. Ja siis tuleb välja, et kaamera aku on tühjaks pildistatud ja pead selle suure tundega igavesti üksi hakkama saama.

Viimasel praktikanädalal segunes õhus juba kevadelõhnu ja päike meelitas mõned tedretäpid esile.

Tagasi Eestisse reisisid leidsin, et 2-kuuline praktika oli möödunud nii kiiresti, et ajaliselt tundus see kõigest paari nädala pikkune olevat. **Vastuvõttev organisatsioon suutis mulle pakkuda head praktikakogemust. Mõistsin, et olenemata riigist on noored igal pool sarnased ning noortekeskustel sarnased probleemid.** Igale inimesele tuleks kasuks proovida töötamist enda tegevusvaldkonnas, kuid teistsuguses kultuuriruumis. See aitab testida isiklikku valmisolekut, algatusvõimet ja rakendada meeskonnatööoskusi ekstreemtingimustes. Muutusin praktika jooksul enesekindlamaks ja julgemaks ning ametioskuste poolest avatumaks ja paindlikumaks. Selline kogemus motiveerib edasi tegutsema ja annab värskust juurde uutele mõtetele.

PARIM NOORE TÖÖTAJA PRAKTIKALUGU

Autor: **EEGI SAKSING** (25)

Saatev organisatsioon: **Tallinna Noorsootöö Keskus**

Vastuvõttev organisatsioon: **Kids in Action (Kreeka)**

Eriala: **noorsootöö**

Praktika kestus: **2 kuud**

Kuidas mul tõeliselt vedas

„Ei ole võimalik, ma istungi jälle lennukisse, ma sõidangi jälle Thessalonikisse. Eestis on ju märts, külm ja suhteliselt pime, seal aga soe ja ...”

Thessaloniki lennujaam. Kõigil oli keegi vastas. Kallistatakse, musitatakse, haaratakse abistavalt kohvrisangast ning läinud nad ongi. No ma oskan ju natuke kreeka keelt, küll saan ka takso tellimisega hakkama. Oh, Sakis tuligi. Kallistas suure tormakusega ja vabandas, et hilines. Ma

tunnen seda noormeest juba ammu. Tema korraldatud noorsoovahetusest võtsin osa eelmise aasta kevadel. Vihma tibutas vastu aknaklaasi, kui sõitsime tema isa autoga kesklinna suunas. Sakis küsis: „Kas sõidame Kyrorest läbi, võtame natuke juustupirukat ehk?” Ma olin jõudnud Kreekasse.

Ärkasin hommikul selle peale, et keegi hakkas täie häälega seina taga laulma. Kell oli ju alles seitse? Korruga viskas keegi ülevalt midagi väga rasket alla. Kui luugid lahti tegin, avastasin, et kõigest kahe meetri kaugusel minu aknast on järgmine rõdu ja selle kõrval veel teised. Ringis moodustasid nad ühe pimedas, kõrge ja väga kitsa sisehoovi, mille põhja kui midagi kukkus, siis see sinna ka jäi. Seekord leidis oma otsa üks suur lillepott.

Esimesel päeval tegi tutvumistuuri linnas mulle Maris Eestist, kes oli just lõpetamas vabatahtliku tööd. Ta teadis kõiki paremaid nurgataguseid poode – kust osta vanu vinüülplaate, raamatuid, klounininasid, põllena lahtikäivaid pükse ning kreekapähkljäätit nimega Scandal. Jõime ühes umbtänavas kumbki paksu, kuuma kakao ning kõndisime mööda laheäärt praktikakoha poole.

Organisatsioon Kids in Action asus aadressil Lagada 12. Viie korruse jagu trepiastmeid oli täpselt paras igahommikune treening. Olemas oli ka lift, aga neid ma ei salli ja tervis ikka üle kõige.

Neile kuulus kaks ruumi tuubil täis ühe rattaga jalgrattaid, žongleerimisvahendeid, kirste, parukaid täis kohvleid, värvilisi kostüüme, suuri papist klounisaapaid, karke jne.

Toanurgas oli hädavajalik külmkapp, mis parematel päevadel sisaldas kohvikooort ja võileibu, vähem headel ainult vett.

Kids In Action on mittetulundusühing, mis loodi 2003. aastal grupi noorte poolt, kes tegelesid muusika, teatri ja tsirkusekunstidega. Nüüdseks on nad end väga tihedalt sidunud ka Euroopa Noorte alaprogrammidega ning korraldavad noorsoovahetusi, treeningprojekte ja seminare. Neil on väga palju koostööpartnereid üle Euroopa, Lähis-Idas ja Lõuna-Ameerikas.

Minul oli sealviibimise jooksul kolm peamist ülesannet. Esimene neist oli abistada organisatsiooni suure, üleeuroopalise treeningkursuse „Total Quality Management in Intercultural Youth Exchanges” ettevalmistamisel ning läbiviimisel. 10-päevase kursuse ajal kuulusin ma põhimeeskonda ning minu korraldada olid ergutuskavad, õhtuprogrammid, grupid ja vaba aeg.

Kursus toimus pisikeses külakeses Ano Skotinas, mis asus 1000 meetri kõrgusel Olümpose mäel. Tegevus oli päris pingeline, kuna treenerid tegelesid põhimõtteliselt ainult workshop’ide läbiviimisega, ülejäänud oli kõik Marise, Katerina ja minu korraldada. Seda, kuidas noorsoovahetust korraldada ja läbi viia, peaksin ma nüüd küll teadma.

Teise ülesandena olin ma vabatahtlikuks puuetega inimeste hooldekodus „Agios Dimitrios”, mis asus Thessaloniki parimas piirkonnas Panoraamal. Koht oli imeline, mäe veerel, vaatega linnale ja merele, 40 minuti kaugusel kesklinnast. Algselt oli asutus mõeldud vaid lastele, kuid nüüd on seal nii füüsilise kui vaimse puudega inimesi vanuses 4-42 aastat. Alguses tundsin end päris kõhedalt, aga juhataja loanna oli tore ja aitas mind kohanemisel palju.

Käisin seal usinasti iga päev kella viiest kaheksani. Kolmapäeviti käisime linnas muuseumides, näitustel ja ka kohvitamas. Pealelõunaste tegevustena meisterdasime lilledest pärgasid, mängisime palli. Viisin läbi origamitunde – õpetasin, kuidas voltida mütse, paate, lennukeid ja hiljem olid võistlused. Vabatahtlikud noored olid sellest väga huvitatud ja loanna leidis, et ka puuetega noored võiksid sellest osa saada.

Minu hoolealused olid erinevad. 10-aastasele poisile, kellel olid vist kõik võimalikud puuded, meeldisid väga jalutuskäigud looduses. Tegimegi siis pikki jalutuskäike, puudutasime erinevaid materjale ja ma laulsin arvatavasti kogu Olav Ehala repertuaari talle läbi. Teisel nädalal töötasin ma tüdrukuga, kes oli autist. Temaga pidi olema tähelepanelik, kuna ta tavatses vahetevahel maha kukkuda. Talle meeldis tohutult palli mängida, kiikuda, rohtu kitkuda ja nätsmullide tegemist vaadata.

Üheks eriliseks väljakutseks oli puuetega inimestele mõeldud liikumistunnis osalemine, kus mõtlesime välja tantsulise liikumise, mida esitada ühel suuremal puuetega inimestele mõeldud festivalil Thessalonikis. Seni olen tegelenud vaid tavanoortele mõeldud loovtantsuga, kuid nüüd oli mul võimalus ennast ka

puuetega inimestega proovile panna. Soojendus, tundi lõpetav liikumine ja mängud olid minu korraldada. Tund oli super, ma arvan, et mu loovus töötas 120 kilomeetrit tunnis. Ratastoolid seavad ju piirangud ning pidin osa tegevusi ümber muutma ja seega ei teadnud kunagi täpselt, mis järgmisena juhtuma hakkab. Muusika taustal tuli liikuda erinevas rütmis, erineva kiirusega ja kui kellegi liikumine hakkas meeldima, siis seda jäljendada... liikuda kas kõrval, ees, järel... ussina. Osa minu mõeldud liikumiskavandeid pandi juunikuu alguses kavandatavasse tantsu.

Nagu mainisin, käiakse igal kolmapäeval 5-6 noorega linnas – külastatakse muuseumi, näitusi, juuakse kohvi. Thessaloniki on puuetega inimestele äärmiselt vaenulik koht. Kaldteid on vähe, kõnniteed on autodest ummistunud, parke on vähe ning laiema sissepääsuga poode on samuti vähe. Oma juhendaja jutust sain aru, et igal väljasõidul ei peagi toimuma midagi supererilist, piisab juba sellest, et nähakse teisi inimesi, saadakse argisest ümbrusest välja ning tehakse midagi tavatut. Kord külastasime üht linnas asuvat puuetega inimeste korterit. Samasuguseid kortereid on linnas 4. Selles korteris elas neli inimest. Ning neil oli 3 kasvatajat pluss vabatahtlikud. Sõime torti ja šokolaadi... ning ajasime niisama juttu.

Kolmanda ülesandena lõin kaasa organisatsiooni „Shedia Stin Poli” (Linnake parvel) tegevustes. Osalesin nende poolt korraldatavates workshop’ides ning väikelastele mõeldud tunnisüklites. „Shedia Stin Poli” on organisatsioon, mis on loodud viis aastat tagasi ühe Agios Dimitriose endise töötaja poolt. Nad pakuvad tegevusi erinevale vanusegruppidele: beebidele, mudilastele, noorukitele, täiskasvanutele. Mina osalesin 5-9-aastastele lastele mõeldud tundides ning täiskasvanutele mõeldud käsitöötundides.

Lastetund oli vahva ja see kestis kaks tundi. Esmalt oli loovtantsu-mängu tund, siis muinasjutulugemine ja lõpuks joonistamine. Tõsiselt vahva! Lastel olid suured padjad, mille lebada ja mida kasutati ka väga aktiivselt jalgpallivärvatena, koduehitusel, tasakaalu hoidmiseks jne. Tunni jagas pooleks veepaus ja mahlapaus, mis on rahmeldavatele lastele kuumas kliimas erilisel hädavajalik.

Täiskasvanute tunnist võtsid osa tüdrukud vanuses 18-26. Tund oli reedel kella kuuest üheksani ning neis käsitleti erinevaid teemasid. Esimeses tunnis harjutasid nad näo- ja kehamaalinguid, teises tunnis maalimistehnikaid erinevate vahenditega.

Puutusin oma praktika jooksul kokku arvatavasti kõigi vanusegruppidega, vähem ehk teismelistega, kuna organisatsioon tegeles põhiliselt lastega vanuses 4-13 ning siis edasi juba 18-26-aastastega. Esimesse vanusegruppi kuulusid lapsed, kes elasid maapiirkondades ja oli sotsiaalselt kehvemal järjel (mustlased, albaanlased). Teise gruppi kuulusid juba täisealised, keda organisatsioon saatis kas vabatahtlikuks, noorsoovahetustesse või treeningkursustele välismaale.

Tugev kokkupuude oli ka vaimsete ning füüsiliste puuetega noortega Agios Dimitrioses.

Erinevused sealsete ja Eesti noorte vahel? Hmm... Kui Eesti lapsed käivad palju huvialakoolides või treeningutes, siis seal oli sellelaadset tegevust vähem. Osad noored lähevad peale kooli eratundidesse, kus täiendatakse oma vajakajäämisi päevaõppes. Need, kes eratunde ei võta, lähevad kohvikusse või šoppama. Kohvikuid on hullupööra, seal kohtutakse sõpradega ning suheldakse hiliste õhtutundideni.

Meie mõistes noortekeskusi neil pole. On vaid infokeskused või mittetulundusühingud, mis pakuvad tegevusi kindlatele sihtgruppidele.

Peamiseks raskuseks on mõistest „AEG” arusaamine. Kui mulle öeldakse, et kell viis hakkab väga tähtis koosolek ja sa pead täpselt kohal olema... Ma jooksen 45 minutiga koju, käin duši all, süüan, vahetan riided ja jõuan hingetuna kohale punkt kell viis. Kõik kohalikud, kaasa arvatud mulle täpsuse meenutaja, saavad aga rahulikult tund aega hiljem... Kõik algab kreeka aja järgi ehk siis 15 minutit hiljem. Samas – kui vaja, tuuakse kotletisaiad kohale ja arutatakse kella üheni öösel ametlikke asju.

Saadud kogemus oli super. **Seelses noorsootöös kasutatakse märkimisväärselt palju tsirkusest pärit tegevusi: tänavateatrit, žongleerimist, klouni, muusikat... ja seda ka koolides, tänavatel, ülikoolides, lasteaedades, haiglates, puuetega inimeste kodudes. Ajada inimesi naerma ning neid positiivselt mõtlema panna on üks põhieesmärkidest.** Eestis pannakse lapsed varakult klarnetit õppima, saadetakse keeltekooli või käsitöötundi, kuid naljakaid, lapselikke, kuid siiski arendavaid tegevusi on vähe.

Ma soovitan kõigil minna korra oma elus pikemaks ajaks elama kusagile teisele maale, et hankida uusi kogemusi, õppida tundma võõraid kultuure, parandada keeleoskust. Silmaklapid lähevad sellise vuhinaga eest, et seisad ühel hetkel keset kirevat rahvasumma, ahmid õhku ja ainult üks mõte hüpleb peas: „No kuidas küll minul niimoodi vedas”.

PARIM ÜLIÕPILASE PRAKTIKALUGU

Autor: **JÜRGEN ARUND** (21)

Saatev organisatsioon: **Tallinna Tehnikaülikool**

Vastuvõttev organisatsioon: **Great Lakes a Chemtura Company (Belgia)**

Eriala: **materjaliteadus, polümeerid**

Praktika kestus: **5 kuud**

Missioon „Leida motivatsioon!”

Seljataha on jäänud mu esimene lähetus välismaale. Küllap vist on paljud tudengid vahel peale ebaõnnestunud päeva mõtisklenud teemal „milleks see kõik?”. Kooli poolelijätmine on siis arvatavasti esimene asi, mis mõtetest läbi käib. Paralleelselt tuupimisega otsitakse motivatsiooniallikat, et õppimine jälle rahuldust pakuks. Tihtipeale kuivad teooriateadmised ei ole piisavalt õppima innustavad, kui puudub praktiline kogemus. Teooriast kujuneb siis pigem just tahte hävitaja: kõik need valemid, kõik need teesid, kõik need laused! Milleks kõik see? Ühel hetkel ollakse murdepunktis, kust algab õpitahtelise tudengi sisemine lagunemine: ilma ettekujutuseta tulevikust näib edasirühkimine kui pilkses pimeduses ringitormamine, jõudmata kuhugi. Valgustuseks sellel teel võib saada praktika, mis annab reaalse töökogemuse ning mis veel tähtsam – annab konkreetsema ettekujutuse sihist, mille poole pürgida. Kui lisada siia veel välismaine keskkond, mis on justkui värskendav kevadine suplus jahedas vees, siis saame kokku omamoodi nähtuse, mis laiendab nii silmaringi kui aitab avastada ennast ja oma õppeainet. Selle nähtuse nimi on Leonardo da Vinci välispraktika.

Õpin Tallinna Tehnikaülikooli keemiateaduskonnas materjaliteadust ning erialaks on polümeerid. Käsil on nüüdseks kolmas aasta. Välispraktikaprogramm viis mind Belgiasse, Antwerpeni lähistele. Elukoht asus väikeasulas nimega Geel ning töökoht Herentalsis. Praktikakohaks sai rahvusvahelise keemiakompanii Great Lakes a Chemtura Company uurimislabor Herentalsis, mis tegeleb polüofinide uurimis- ning arendustööga. Alljärgnevalt kirjeldan oma elu-, töö- ning vaba aja tingimusi pisut pikemalt.

Kultuuriruumi iseärasused

Eestlastele on omane võrdlemisi suur vajadus personaalse ruumi järele ning üle keskmise kõrgem enesekesksus. Ka mina pole selles suhtes erand. Teistsugusesse ühiskonda sisseelamine tekitas mõningal määral kahtlusi. Viis kuud on küll lühike aeg, kuid siiski piisavalt pikk, et olla sunnitud võõral maal kohanema ning kodunema.

Esimest korda kohalike inimestega kokku puutudes rabas mind nende avatus ning abivalmidus. Lennujaama saadetud takso juht tundis elavat huvi meie riigi ning kultuuri vastu, teades juba varasemalt selliseidki fakte, mis põliste kaasmaalastele tihtipeale tundmata. Kui paljud teavad, mis asi on kiiking või grossing? Meeldiv jutuajamine jätkus kuni sihtkohani. Minu suureks üllatuseks oli organiseeritud mõnus vastuvõtusektsioon. Arvasin, et selline lahkus on arvatavasti erand, kuid hiljem paljude teiste kohalike belglastega suheldes sain oma eksitusest kiiresti aru. Kui meil peetakse liigset küsimist taunitavaks, siis seal on vastupidi: tagasihoidlikkus ning uudishimu mittenäitamine on neile pigem häiriv. Suheldi palju ning avameelselt, ka teemadel, mis eestlastele siiani tabu. Sotsiaalsed sidemed on tugevad ja tihedad ning ka välismaalased põimitakse sellesse sidemetevõrku märkamatu.

Töökorraldus ning töötahe

Õhtumaa riikides on tähtis sotsiaalne kokkusobivus ning meeskonnatöö edukas toimimine. Tihtipeale eelistatakse ka väga töökatele isikutele inimesi, kes suhtlevad kolleegidega vabamalt, isegi kui neil teadmised ning oskused taseme poolest tagasihoidlikumad. Töötegemistahet hinnatakse kõrgelt, kusjuures juhendajad muretsevad hoolealuste motiveerituse ning tööroõmu pärast. Et vältida ühekülgset päevarütmi ning rutiinilangemist, määratakse erikülgseid projekte erinevate masinatega. Sisuliselt on võimalik teha läbi enamik tööstuses kasutatavaid töötlemisviise: ekstrusioon, injektsioon-valu, kilepuhumine, rotatsioon-valu, surve-valu. Kord aastas korraldatakse ka ühine suurtööstuse külastamine, tookord oli selleks rafineerimistehas. See külastus andis hea ettekujutuse nafta teekonnast meie igapäevaelu ning võimaldas mõista selle tähtsa tööstusharu erinevaid külgi.

Arvatavasti igaüks on kokku puutunud rutiiniga. Ka praktika Great Lakes'is polnud selles suhtes erand – töö oli huvitav ning haarav, kuid päevast päeva korduvad tegevused tegid lõpuks mõtetes ruumi igatsusele Eesti ning sõprade järele. Võõrsil olles on taolised tunded paratamatud, kui puudub pikaajalise eemaloleku kogemus. Igatsusepiinadele leidus aga ka kohe ravim: nädalavahetuse väljasõidud lähedal asuvasse suurlinnadesse kolleegidest tudengitega, õhtused olemised töökaaslaste ning teiste uute huvitavate inimestega, ühised mõnusad lõunasöögid tööpäeviti värskes õhus. Need koosolemised olid kui palsamiks igatsevale hinge. Töö sujus pärast justkui lennates.

Eluolu ning meelelahutus

Elamine oli koos kohalike tudengitega, majas oli elanikke kokku nelikümmend. Kuigi elati ühekaupa stuudiotest ning ühtki eraldi ruumi koosolemiseks polnud, toimus sotsiaalsete sidemete loomine justkui iseenesest koridorides ning ukسلävedel. Tudengid on teatavasti seltsiv rahvas, kelle hulgas tagasihoidlikkust ning eraklikkust esineb vähe. Elades keset seda justkui sagivat hiirepesa, tekkis ühtekuuluvustunne vägagi kiiresti. Ühiseid üritusi oli palju ning tihti meelitati kõhklejad ilma pikema jututa seltskonnaga ühinema. Kuigi tihipeale pidi une arvelt lõivu maksma, siis saadud emotsionaalne laeng oli väärt neid korduvaid magamata tunde.

Vaba aega oli seal rohkesti. Meelelahutusvõimalused elukohas Geelis ei olnud väga mitmekesised, kuid kohalike elanike abiga ikka ümbruskonnast midagi leidsime: alates lihtsatest väljasõitmiskohtadest kuni paremate ööklubideni välja. Tihtipeale organiseerisid kohalikud kolleegid mõnusaid olemisi nagu grillimised, õhtusöögid, lauamänguõhtud ja tudengipeod. Sõprussuhete tihendamiseks olid need üritused väga sobilikud – vaba keskkond andis võimaluse vestelda paljust ning süvenenumalt, kui seda tõine õhustik lubas. Lisandusid veel ühised jooksutrennid. Kõik need koostegemised andsid tööelule positiivset lisaväärtust ja ühtse meeskonnana lahendati probleeme kiirelt ning valutult.

Missioon edukalt täide viidud

Jõudes tagasi Eestisse, võtsid kursusekaaslased mind vastu eksamiteks valmistumise (ehk tõise) meeleoluga. Pikk eemalviibimine õppimisest oli tekitanud tuntava igatsuse uute teadmiste järele. Valmistun nüüd parandama varasemaid tegematajätmissi teadlasliku rahuldamatusega, jättes kõrvale varasema pealiskaudsuse. Teed tulevikku läbi tumedamate päevade ning pimenenud raja aitab valgustada leitud siht, millele heidab pehmet valgust mälestus huvitavast tööst ning meeldivatest kolleegidest. Usun, et omandatud teadmised, kogemused ja tutvused, suurenenud sihikindlus ja eneseteadlikkus aitavad edaspidi kergemini paremaid otsuseid langetada.

Kirjeldatud praktika andis mulle lisavärskust õpingutega jätkamiseks, kasvatas innukust ning teotahet. Usun nüüd veelgi kindlamalt, et inimvõimetel pole piire ja kõik on võimalik, kui vaid unistada, ennast tundma õppida, targalt valida ja teha konkreetseid otsuseid, valmistuda ja minna lõpuni välja. Öeldakse, et võitmine on harjumus, aga seda võib olla ka kaotamine. Leian, et pidev enesearendamine ja silmaklappideta elamine loob paremad eeldused, pürgimaks üha kõrgemale.

Autor: MARKO MADISSON (22)

Saatev organisatsioon: Võrumaa Kutsehariduskeskus

Vahendav organisatsioon: Radius College

Vastuvõttev organisatsioon: CS Industries B.V

Eriala: mehhatroonika

Praktika kestus: 3 kuud

Välispraktikal Hollandis

Unistused võivad täituda ka siis, kui seda kõige vähem ootad. Koolist juba saadud hariduse abil õnnestus suvel tööd leida ning ühel neist tööpäevadest sain telefonikõne, mis arvatavasti muutis kogu minu tulevast elu ja arusaama maailmast. Helistajaks oli kursusevend, kes küsis: „Kas soovid sügisel minna välismaale praktikale?” Teades, et sellist küsimust enam teist korda elus kuulda ei pruugi, nõustusin koheselt.

16.septembril 2005 asusime teele, saatjateks kooli direktor, projektijuht ja kooli- vend, kes aasta tagasi juba seda elu koges ja nüüd sõpradele külla sõitis. Minu jaoks tähendas see ühtlasi ka esmakordset sisenemist Lääne-Euroopasse ning seetõttu ei suutnud kuidagi ette kujutada, mis mind seal tegelikult ees oodata võib.

Tuleb tunnistada, et enne teele asumist olid ka minul pisikesed kartused. Esiteks keele

pärast, sest minu praktikakoht asus Hollandis, mis teadupärast ei ole ju ingliskeelne maa, aga saksa keele oskusega ei saanud jällegi mina kiidelda. Teine mure, mille üle pidevalt juurdlesin, oli integratsioon ning sallivus – kas Lääne-Euroopa ikka soovib Ida-Euroopaga koostööd teha?

Nüüdseks on möödas kolm kuud elu võõrkeelses riigis, külastatud on ka teisi riike ning keeleprobleemi kui sellist otseselt kohanud ei ole. Võimalik, et see on väikeste keelte sunnitud olukord, et kõik peavad oskama ka naabrite keeli, aga igatahes Belgias, Hollandis ja Šveitsis oskab enamus inimesi nii saksa kui inglise keelt. Mõningaid probleeme võib tekkida näiteks Prantsusmaal, kus hakkama- saamine sõltub rohkem kõnetatava tahtest ja abivalmidusest.

Teisel kartusel oli veidi rohkem alust. Mingil määral andis sellest aimu juba reisi kolmas päev. Olime jõudnud Wiesbadenisse (linn Saksamaal, Frankfurdi

lähedal), kus viibisime kolm päeva ning elasime peredes. Kool soovis leida sealt koostööpartnereid, et tulevikus ka ainult saksa keelt õppinud õpilased saaksid välispraktikal osaleda, sest siiani on kõigilt nõutud inglise keele oskust. Minu jaoks selgus seal aga, et Läänes eriti ei vaimustuta ideest ldist tulnutelega koos elada ja töötada, sest kardetakse tõsist tööpuudust. Wiesbadenis kohaliku kooli juhtidega kohtumisel öeldi see otse välja. Ka samal ajal Saksamaal toimunud valimised tõid tänavapilti suured plakatid, millel nõuti kõiki Saksamaa töökohti sakslastele. Vaatamata minu varasemale uskumusele, et Holland on üks sallivamaid riike Euroopas, valitses seal sarnane suhtumine. Praktiseerisin ligi 300 töötajaga firmas ning seetõttu sain praktika kestel suhelda päris paljude inimestega ja nende arvamus oli sama – sisserrändajate tulv peab peatuma! Inimesed kardavad lihtsalt oma tuleviku pärast ja ausalt öeldes saan neist täiesti aru.

Need kolm kuud oli üks seiklusrikkamaid perioode minu elus. Olen alati soovinud elada võõras kultuuris ja panna ennast proovile – kas suudaksin seal hakkama saada. Nüüd võin küll julgelt väita, et saan, ja saavad ka kõik teised, kes julgevad ning tahavad seda proovida. Usun, et kui jääda iseendaks ning mitte minna vastuollu kohalike tavadega, siis ei teki probleeme kellelgi, sest inimesed on kõikjal suhteliselt sõbralikud ja avatud. Kultuuriga hakkamasaamine on lihtne, kui lähtuda põhimõttest, et kõik on kõigiga võrdsed ja järgida üldiseid eetikareegleid. Veidi keerulisem on aga olukord keelega. Kunagi ei tohi endale sisendada, et äkki ma ei oska seda õigesti öelda, ei tohi karta eksimusi, sest vaikimine, mis on eestlastele suhteliselt omane, on seal palju suurem viga kui üritamine. Kindlasti tuleb arvestada, et ka kõnetatava jaoks on see keel, milles sina üritad temaga suhelda, võõrkeel. Kuigi sina võisid väljenduda korrektselt, ei pruugi tema sellest oma puuduliku keeleoskuse tõttu aru saada. Sellisel juhul ei tohi kindlasti kaotada enesekindlust, vaid tuleb üritada ennast väljendada teiste sõnadega ja jätkata seni, kuni kaaslane saab aru, mida sa talle öelda tahtsid. Loobuda ei ole hea, sest nii väljendad pigem teatud üleolekut ning see ei tule kindlasti asjale kasuks.

Sarnaselt keelega ei tohi ka tööl olles kordagi mõelda, et äkki ma eksin või ei oska. **Usku endasse ei tohi kaotada ja vead on selleks, et nendest õppida.** Muidugi ei saa me kõike kohe osata, kuid sellisel juhul tuleb olla julge ja seda otse välja öelda, sest inimesed on väga sõbralikud ja abivalmid. Keegi ei ütle kunagi ära, kui nende käest küsida. Üks põhiline asi ongi küsimine, sest keegi midagi kandikul ette tooma ei hakka. Üks põhiline erinevus, võrreldes töötamisega Eestis, oli see, et seal tuleb alati ise minna tööd küsima, kui juhuslikult peaks töö otsa saama ja see sai mulle selgeks esimesel nädalal. Eestis olin harjunud, et alati oli keegi rohkemal või vähemal määral ülemus, kelle käest sai käske ja korraldusi. Seal aga eeldatakse, et inimesel on endal piisavalt mõistust võtta käsile järgmine töö.

Mina läbisin praktika firmas „CS Industries B.V.“, mis tegeleb pakkimisliinide tootmisega. See oli samuti üks mure, mis vaevas mind enne Hollandisse siirdumist – kas leitakse hea firma, kus praktiseerida. Ausalt öeldes olin positiivselt üllatunud, sest sellega tõesti oli vaeva nähtud ja isiklikult jäin küll meie

heaks tehtud tööga väga rahule.

Lisaks tohutult kasulikule praktikale tähendas see kolmekuine projekt minu jaoks ka piisavas koguses rändamist. Projekti mõlemad eesmärgid, erialane praktika ja tutvumine teiste kultuuridega, said kuhjaga täidetud. Elades pisikeses Hollandi väikelinnas Etten-Leur, õnnestus käia näiteks Šveitsis, kus külastasime meid inglise keeles ette valmistanud õpetajannat. Koos käisime Šveitsi Alpides, mis oli vägagi kosutav vaheldus ülimalt tasasele Hollandile. Lisaks sai nähtud veel mitmeid maid ja kuulsaid maailmalinnu nagu Luksemburg ja Pariis. Olen täiesti veendunud, et ilma Leonardo programmita ei oleks mul sellist võimalust avanenud veel väga pikka aega.

Tunnistan, et hetkel on mul veel raske hinnata kogetu täit väärtust, sest ei ole veel nädalatki möödunud kojusaabumisest, kuid olen juba praeguseks veendunud, et aja möödudes muutub see õppetund mulle hindamatuks ja soovitan sarnast kogemust kindlasti kõigile, sest **selleks, et elust aru saada, tuleb elu näha.**

Autor: MARIS KUUSEOK (23)

Saatev organisatsioon: OÜ Puhastusekspert

Vastuvõttev organisatsioon: Jämsänkoski ja Jämsä linn, Oy Seppolan Talkkarit (Soome)

Eriala: puhastusteenindus

Praktika kestus: 3 kuud

Olen leidnud oma unistuste eriala

Mul oli suur rõõm osaleda Leonardo da Vinci programmi projektis „Koristuskogemused meil ja mujal”.

Tihti küsitakse: „Mis sa sellest said, et sa seal käisid?” Olen mitmekordne kasusaaja. Olin huvitatud lisateadmiste saamisest puhastusteeninduse alal ja soome keele oskusest. Ja veel tahtsin teada, kuidas saan hakkama võõras keskkonnas. Kõike seda ma välispraktikalt ka sain.

Esmased ja põhjalikud teadmised puhastusteenindusest omandasin OÜ Puhastusekspert koolitusel, kuid selline praktiseerimise võimalus nagu Soomes või mujal, kus koristusmaailm on juba arenenum, meil Eestis tegelikult puudub. Ka koolituse järel saadud ettevõttepraktika ei andnud mulle isegi väikest osa sellest, mis ma Soomes õppisin. Kohalik praktika oli puudulik, kuna asutustes ei oota tavaliselt ees

väljaõppinud kutsetunnistusega puhastusteenindajad ja töövahendite valik on samuti väga kesine. Minu praktika Eestis seisnes pigem oma tövõtete ja -põhimõtete selgitamisel. Oskuslikku juhendamist on siin raske leida.

Otsus minna tuli sellest, et projekti tingimused olid põhjalikult kaalutud ja turvalised: eelnev keeleline ja kultuuriline ettevalmistus, elukoht, elamiseks ettenähtud raha, toitlustamine, sõidukulude katmine ja pidev kontakt Eestiga. Antud projektis osalemine täitis kõik mu ootused ja rohkemgi veel. Seal praktikal olles tundus mulle, et olen sattunud raamatusse või videofilmile, kus õpetatakse koristamist. Sain riuililt võtta objektile kaasa nii palju mopilõngaosi ja koristusrätte kui kulus. Need olid nii puhtad, et nuuska või sisse. WC koristamine toimus samuti nagu õppefilmis. Seljakottimurit sain ka esimest korda näha ja kasutada, samuti mopipuhastusmasinat, isevedavat kombineeritud põrandahooldusmasinat jpm. Ka ujulate puhastuses oli kõik minu jaoks uus. Põnev oli ka see, et puhastusteenindajate igapäevase varustuse hulka kuuluvad sauna pesu juures ka kummissaapad. Ja töövahendite varred ei kukugi kusagilt nurgast kolinaga

kaela, vaid need ripuvad ilusasti seinal. Ja tahvlit puhastatigi tahvlimopiga. Seda loetelu võiks jätkata, imetlust ja hämmastust oli palju!

Kasutusel olid kõik need töövahendid ja meetodid, mida olime koolitusel õppinud. Töö oli planeeritud ja tegutseti läbimõeldult.

Soome pool võttis meid suurepäraselt vastu. Meid kaasati ka erinevatesse üritustesse nagu Mini Clean koristusmess, Swepi mopitehase külastus, UPM-Kymmene paberitehase puhastuspoole tutvustus. Seal saime ise sõita autosuuruse kombineeritud pörandahooldusmasinaga. Osalesime ka koosolekutel, mis olid tegelikult mõeldud Jämsänkoski linna puhastusteenindajatele. Oli põnev saada osa kõigest, mis hetkel puudutas nende tööd töökaitseprojekti tutvustusest, palgaläbirääkimistest jpm.

Kõik praktilal kogetu on minu jaoks hindamatu väärtusega. Neid teadmisi ja oskusi, mis ma sealt sain, on võimalik kasutada ükskõik kuhu tööle minnes. Lisaks veel kuhjaga enesekindlust ja energiat. Tänu praktilal omandatud lisateadmistele koristusalasest ergonoomiast, on mul olnud võimalus käia neid jagamas ka koolitustel. Samuti olen rõõmus oma soome keele oskuse üle, mis võimaldab lugeda erialast kirjandust ja suhelda põhjanaabritega. Keel tuli päris kiiresti ja ilma suuremate probleemideta, kuid nalja sai siiski ka päris palju. Soome ja eesti keele suur sarnasus võib olla üpris näiline, sest *vaibast* rääkides pidasid soomlased silmas beebi *mähkmeid* ja sõna *ruumis* tähendab soome keeles hoopis *laipa*.

Inimeste hoolivus ja sõbralikkus oli ääretu. See oli ka üks põhjusi, miks projekti lõppedes sealt nutuga lahkusin. Õnneks on olnud võimalus käia seal külas ja vastupidi. Sain sealt endale väga häid sõpru.

Ei ole siiani lakanud unistamast, et ehk pääsen kunagi Soome puhastusteenindust põhjalikumalt õppima, kuna sellel alal saaks Eestis väga palju ära teha.

Olen üliõnnelik ja tänulik, et sain osaleda Leonardo projektis. Tean, et projektide kirjutamine on suur ja vastutusrikas töö, kuid nende mõjujõud on võimas. See avab silmi ja toob projektides osalejate ellu suuri pöördeid. Mina olen leidnud ala, mis mind tõeliselt huvitab.